1 Νοεμβρίου 2020

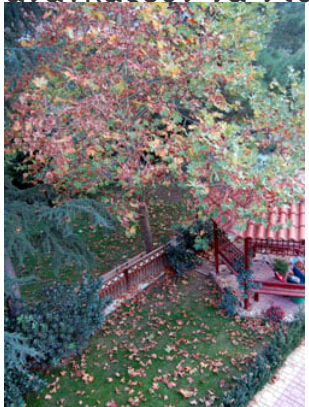
Σαν έρθει ο Νοέμβρης, σιγομπαίνει ο χειμώνας

/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

Ο ενδέκατος μήνας του έτους είναι ο **Νοέμβριος**. Κι όμως, όπως ήδη θα ξέρετε, αν έχετε διαβάσει για τους μήνες που προηγούνται, στο ρωμαϊκό ημερολόγιο ήταν ένατος στη σειρά. Αυτό δηλώνει και τ΄ όνομά του (novem=εννέα). Είναι τυπικά ο τελευταίος μήνας του φθινόπωρου, αλλά στην πραγματικότητα είναι η αρχή του χειμώνα. Οι πρώτες του μέρες μπορεί να είναι ζεστές, αλλά οι τελευταίες μας αναγκάζουν να ντυθούμε καλά. Γι΄ αυτό και η έκφραση: *Του Αϊ-Αντριά αντριεύει το*

Αποστόλου Ανδρέα είναι την τελευταία μέρα του μήνα).

και τέλειωναν σιγά-σιγά οι εργασίες στα χωράφια. Η σπορά, που είχε αρχίσει από τον Οκτώβριο, πήγαινε προς το τέλος της, γι΄ αυτό κι ο μήνας αποκαλείται

μέρα βέβαια τα πράγματα είναι διαφορετικά, καθώς σε λίγα μας υπάρχει νομαδική κτηνοτροφία και η σπορά γίνεται με

Στον κύκλο του χρόνου, στην Ελλάδα, οι εποχές και οι μήνες είναι συνδεδεμένοι με τις θρησκευτικές γιορτές. Έτσι, τη μεταβολή του καιρού προς το χειρότερο μας τη μηνάει ο Αϊ-Μηνάς (11 Νοεμβρίου), ενώ το τέλος της σποράς είναι συνδυασμένο με τη θεομητορική γιορτή των Εισοδίων της Θεοτόκου (21 Νοεμβρίου).

Αυτή την περίοδο, αν ζούμε μακριά από τα φώτα της πόλης, έχουμε τη δυνατότητα να δούμε στον έναστρο καθαρό ουρανό τον αστερισμό των Πλειάδων, τη Πούλια όπως τη λέμε, στη δύση της. Από τη θέση της στον ουρανό, από τα αρχαία χρόνια, υπολόγιζαν τις ώρες της νύχτας. *Όντας η Πούλια βασιλεύει, ο καλός ο ζευγολάτης αποσπέρνει κι ούτε τσοπάνος στα βουνά ούτε ζευγάς στους κάμπους*. Κάποιοι στίχοι ορίζουν και τις ημερομηνίες που συμβαίνει αυτό:

ώ πέφτει η Πούλια στο γιαλό και πίσω παραγγέλνει: τε γιωργός στους κάμπους.

για τους Έλληνες αλλά για όλους τους λαούς της Μεσογείου είναι το λιομάζωμα, το μάζεμα της ελιάς για την παραγωγή λαδιού. Αρχίζει τον Νοέμβριο και διαρκούσε μέχρι και τρεις μήνες σε κάποια μέρη. Ήταν και είναι μια κοπιαστική δουλειά στην οποία συμμετείχαν ολόκληρα χωριά, καθώς οι ελαιώνες καταλαμβάνουν μεγάλες εκτάσεις και το μάζεμα του καρπού απαιτεί πολλές ώρες για πολλές μέρες. Έτσι, η ελιά, που είναι ένα από τα πιο χαρακτηριστικά δέντρα της Ελλάδας, κατέχει σημαντική θέση στη λαογραφία της αλλά και στην τέχνη, όπως η λαϊκή εικόνα του Θεόφιλου στην αρχή του κειμένου.

Εκτός από τις παροιμίες που αναφέρθηκαν παραπάνω, υπάρχουν κι άλλες, όπως οι

Νοέμβρη οργώματα κι ελιές, δεν απολείπουν οι δουλειές.

Ο Νοέμβρης σαν θα έλθει τα γομάρια (τα ζώα) μέσα κλείνει.

Όποιος σπείρει τον Νοέμβρη ούτε σπόρο δεν θα πάρει.

Του Σαρανταμέρου η μέρα «καλημέρα» – «καλησπέρα».

Η Πούλια βασιλεύοντας το μήνυμά της στέλνει.
Ούτε τσοπάνος στα βουνά ούτε ζευγάς στους κάμπους.

Τον μήνα αυτόν, εκτός από την μεγάλη γιορτή των Εισοδίων, που αναφέρθηκε παραπάνω, υπάρχουν οι γιορτές προς τιμή γνωστών αγίων. Στις 8 Νοεμβρίου τιμούνται τα τάγματα των Αγγέλων ενώ ανάμεσα στους άλλους τιμάται ο άγιος Μηνάς, ο απόστολος Φίλιππος και η αγία Αικατερίνα. Στις 15 Νοεμβρίου αρχίζει η Σαρακοστή των Χριστουγέννων, καθώς απομένουν 40 μέρες μέχρι τις 25 Δεκεμβρίου. Στη νηστεία αυτή επιτρέπεται να τρώμε ψάρι. Παρακάτω μπορείς να δεις κάποιους από τους αγίους που τιμούμε τον μήνα Νοέμβριο.

Αγ. Κοσμας & Δαμιανος
1 Νοεμβρίου

Η Συναξη των Αρχαγγελων
8 Νοεμβρίου

Αγ. Νεκταριος
9 Νοεμβρίου

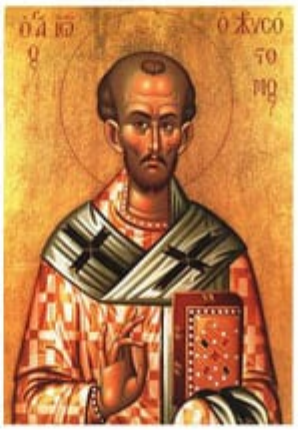
Αγ. Αρσενιος ο Καππαδοκης
10 Νοεμβρίου

Αγιος Μηνας
11 Νοεμβρίου

Αγ. Ιωαννης ο Ελεημων
12 Νοεμβρίου

Αγ. Ιωαννης ο Χρυσοστομος
13 Νοεμβρίου

Αποστολος Ματθαιος
16 Νοεμβρίου

Εισοδια της Θεοτοκου
21 Νοεμβρίου

Αγ. Αικατερινα
25 Νοεμβρίου

Αγιος Στυλιανος
26 Νοεμβρίου

Απ. Ανδρεας
30 Νοεμβρίου